

Podrobněji jsme se také podívali na to, k jakým změnám došlo ve výsledcích chlapců a dívek. Na víceletých gymnáziích se v okruzích „neurčitost a data“, „kvantita“ více zhoršila děvčata, zatímco na základní škole se v okruzích „neurčitost a data“, „prostor a tvar“, „změna a vztahy“ více zhoršili chlapci. V okruhu „prostor a tvar“ se nejvíce zhoršili dívky i chlapci víceletých gymnázií a chlapci základních škol; dívky základních škol se oproti tomu nejvíce zhoršily v okruhu „kvantita“. Až na tři výjimky (dívky i chlapci ZŠ v okruhu „změna a vztahy“, dívky ZŠ v okruhu „neurčitost a data“) se jedná o zhoršení statisticky významná.

V obou sledovaných cyklech měli chlapci základních škol i víceletých gymnázií průměrný výsledek významně lepší než dívky ve všech čtyřech obsahových okruzích. Od roku 2003 do roku 2012 se v základních školách zmenšil rozdíl mezi chlapci a dívkami ve třech okruzích („změna a vztahy“, „prostor a tvar“, „neurčitost a data“), ve víceletých gymnáziích se tento rozdíl naopak zvýšil v okruzích „kvantita“, „neurčitost a data“.

Šetření PISA prezentuje výsledky kromě bodových škál také pomocí tzv. gramotnostních úrovní, respektive podílem žáků v nich. Pro matematickou gramotnost bylo zavedeno šest gramotnostních úrovní 1 (nejnižší) až 6 (nejvyšší), přičemž úroveň 2 byla definována jako základní. U žáků, kteří nedosahují této úrovně, lze předpokládat, že nebudou schopni se dále vzdělávat a budou mít problémy s uplatněním na trhu práce.

Jak se změnil podíl žáků v jednotlivých úrovních matematické gramotnosti v souvislosti s poklesem průměrných výsledků žáků? U základních škol se ve všech čtyřech obsahových okruzích významně snížil podíl žáků na dvou nejvyšších úrovních 5 a 6. Ve třech okruzích (kromě okruhu „změna a vztahy“) se navíc ještě snížil podíl žáků na úrovni 4. Naopak podíl žáků se převážně zvýšil na úrovních 1 a 2. Podíly žáků víceletých gymnázií na gramotnostních úrovních jsou znázorněny na obrázku č. 3.3. Ve všech čtyřech okruzích poklesl významně podíl gymnazistů na nejvyšší gramotnostní úrovni 6, navíc byl významný pokles zaznamenán na úrovni 5 v okruhu „kvantita“ a v okruhu „neurčitost a data“. Podíly žáků se naopak zvýšily na základní úrovni 2 a na úrovni 3.

Obrázek č. 3.3 Rozdělení gymnazistů podle úrovní způsobilosti v letech 2003 a 2012

